

## ТАМАРА КРСТИЋ

Уредништво Летописа: *Како бисте у њојичком смислу описали актуелни тренутак савремене српске прозе? Шта је наследило њојимодернизам осамдесетих и деведесетих година њојеклоз века?*

*Тамара Крстић:* Савремена српска проза нагрижена је свим кризама и противречностима друштва, обележјима века у којем је све потрошна роба па и сама књига. Тешко ју је описати у неком поетичком смислу, јер промене које су уследиле не долазе из саме књижевности. Без обзира на вишегласје, тематску и жанровску разноликост, српска проза показује да је, попут друштва, и даље у транзицији: располућена између света којег више нема и новог у којем ништа више не важи. Ипак, постоје писци различитих генерација, у сталном дослуху са наслеђем светске и наше књижевности, који одржавају стилску и језичку разуђеност, естетске и етичке критеријуме и превазилазе обележја личног и локалног.

*Све чеће се доађа да романописци пишу сценарије за филмове и серије, а да драматурзи добијају књижевне напrade. Веза између књижевности и филмске уметности постоје све чврће. Како ће се то одразити на саму књижевност?*

Везе између књижевности и филмске уметности које примећујете биле су присутне и у прошлом веку, а одрази у другој уметности зависили су од умешности, интенција самих аутора и разлога због којих су правили искорак у другу уметност. Верујем да је тако и данас, и да од самих аутора зависи колико ће, посредством језика, слика, тема, перспектива и техника других уметности (филма) освежити или обогатити неограничено поље књижевности.

*Српска је у прошлом веку поставио питање за кога се пишу књижевности. Да ли можете да описате данашње читаоца срп-*

*ске прозе? Да ли је у читању један чисти читаоца, или је посредни више различитих чинова?*

Питања за кога се пише књижевност и какви су данашњи читаоци српске прозе не провоцирају одговоре, већ низ других питања: Каква је култура читања у Србији? Колико се годишње прочита књига? Како читамо? Шта желимо од књижевности? Или: Зашто одустајемо од читања?

*У којој мери политичка коректност утиче на тематику и квалитет савремене српске прозе? Да ли имамо утицај да постоји политички утицај на распоред снага у књижевном пољу?*

Ни политичка, нити било која друга коректност нису препознатљиве одлике овог друштва, те немају утицаја ни на тематику саме прозе. У сасвим другом значењу коректност, па и политичка, добрим делом дефинише и квалитет и домет српске прозе.

Без утицаја у друштву и без читалаца, маргинализована, књижевност често у јавном и медијском простору не говори из себе саме, из свог поља, већ се политички опредељује и прихвата питања политике зарад стицања некакве моћи и потврђивања. Бојим се да је таква снага привидна и пролазна, без великог значаја за књижевност.

*Чак и онда када је себе оправдала као израз снаге стила, као у случају Флоберове Мадам Бовари, проза је поседовала и снажан критички потенцијал. Да ли савремена српска проза поседује критички потенцијал и против чега се она бори, ако је тај потенцијал сачувала?*

Савремена српска проза поседује критички потенцијал баш у оној мери у којој је успела да сачува снагу стила, продорност језика и мишљења, о свету и себи. Тај потенцијал препознаје се у оним књигама у којима са над тамом породичних, историјских и политичких рушевина пре свега двадесетог века преиспитују друштвене, културне и екзистенцијалне странпутице овога века. Побуне могу бити разне, а можда је најважнија она која је Књигом уједно и одбрана од нестрпљења, површности, празнине, буке и беса савременог света.